

במדינה

הקיים, מה הבשורה הלוהטת החדשה אשר בפיהם, עליה מוכנים הם למסור את נפשם וחרונם.

הרגע בא — וחלף. בזה אחר זה קמו הנאשמים, קראו מן הכתב תלונות והאשמות על השופטים, על סדרי השיפוט, על סמכות בית המשפט, על הממשלה הפוגעת בדמוקרטיה, היו אלה דברים נכונים למדי, אף כי היו מוזרים בפי אנשים שמטרתם היתה, כנראה, לחסל את הדמוקרטיה במדינה. אולם לא היתה בהם שום בשורה פוליטית, שום וידוי מהפכני, שום תורה חדשה שתצדיק שברית-לוחות — אפילו כוח הדינאמיס *.

ללא כובע-שמבל. לחיים כהן, היועץ המשפטי שגויס לעתודות אך הופיע במשפט בגלמתו האורחית (לאכזבת קוראי עוון הבארץ, שקיוו שיופיע לבוש פאסט וכובע-שמבל), לא היתה עמדת הנאשמים בגדר הפתעה. כי יום לפני כן ירדה יד המשטרה על הנאשם בכר, התרימה אצלו את טופס ההצהרה שהיתה בידו.

העם

זמריה ללא זמר

משני מקומות בישראל בקע השבוע קול שירה וזמר. למראית עין, לא יכול היה להיות מרחק רב יותר מאשר בין שני מקרי מות אלה. אולם למעשה היה קשר אמיץ מאד ביניהם — הקשר הנצחי בין סיבה ותוצאה.

3000 צעירים, לבושים חולצות חג לב נות, ישבו בגן-רנה בתל-אביב, האוינו לשרי רת הציונבטרון. השירים הישנים שוב חיממו את הלבבות. אולם שום שיר חדש לא שועע באולם ישב החומר הגולמי היקר ביותר במדינה, כאבן שאין לה הפוכין. המדינה אינה קוראת לו. גם מנהיגיו שלו, שישבו על הבמה, לא הביאו לו בשורה חדשה של פעולה וקרבן. לא נתיב של גשר בשמים, לא שביל של פרא בין הרים, היתו בנאומים. יגאל אלון, האישי שיכול היה לקרוא את

חברה לפיתוח החוף לא עניינה אותו במיוחד, המשיך לנהור לחוף, שילם עבור השירותים במידה שהשתמש בהם.

שלב זה היה שלב-ביניים, בו ביקשו הן מועצה והחברה להגביר את זרם המבקרים על-ידי הבטחת שירותים מסויימים, להשריש בתוכם את ההרגל לבקר בבתים. על אף זכותה לעשות כן, לא הקימה החברה את הגדר, כל החוף המחוקר נשאר פתוח.

תרוצה וזעקה. השנה, עם פתיחת ער-נת-הרחצה, השמיעו החברה והמועצה תרו-עתיגיל גאה: בוצע החלק החשוב, הראשון, של תוכנית פיתוח-החוף: קהל מוזמנים, ש כלל שרייממשלה, עיתונאים, עסקנים וסור-חרים, הוזמן לפתיחת הריבירה הישראלית. המבקרים לא אוכזבו. בית-הקפה, עטור דגלי-אנייה, זרוע שמשיות צבעוניות, המל-תחה, המרחצאות הנקיים, עמדו על רמה גבוהה, וכלו לחזר עם החופים היועצים ביותר בארופה. אולם יחד עם תרועת-הגיל נשמעה גם זעקת תדהמה: החברה מימשה את זכותה, הקימה גדר מוצקה שסגרה את כל שטח החוף אשר עליו הוקמו המיבנים המפוארים. מעתה ואילך חלה חובת-תשלום לא רק על אלה הרוצים להשתמש במיתקנים, אלא גם על הרוצים להתרחץ בלבד.

ראש הוועקים היה עיתון הארץ. בשלוש כתבות-חמייה התקיף כתב העיתון שבתי (טבי) טבת (העולם הזה 818), את כל אלה אשר היה להם חלק במה שכינה "בגידה בציבור". הוא המסיר אש על המועצה, הן חברה, עיריית תל-אביב, המועצות השכונות, הממשלה, העיתונות, הציבור, על כי היו שותפים לגיילת חוף-הרחצה האחרון שנותר לתושבי גוש דן האומללים.

התקפת-נגד. שבועות נמשכה ההתקפה: מאמרים ראשיים, חקירות, מכתבי-תלונה של קוראים — מכל שורה ועקה הן התמרמרות על כי נשללה מהקהל אפשרות הנופש העממי האחרונה שנשארה לו. גש-מעה התביעה לבטל את חוזה החכירה. או באה התקפת-נגד. במאמרים ובמכתבים לעיתונות, ניסה דוד בן-ארי, ראש מועצת בתים, להסביר את עמדת המועצה. ראשית, קבע, לא מכריחים אף אדם לשלם עבור שימוש בים; נשאר חוף פתוח, אשר החברה מחויקה בו שני מצילים וקיוסק ואשר הן מועצה דואגת לנקיונו, לרשות כל אדם.

חוף זה, טען בן-ארי, הוא החוף המקורי של בתים, בו התרחצו התושבים משך כל השנים; החוף הסגור, הוא בתלקו הגדול חוף חדש, שאל היה בשימוש לפני שהחברה פיתחה אותו. חוף מזה, שאל, האם תפקידה של מועצה כה קטנה לספק חוף-רחצה לרבות תושבים מן החוף? הוא לא השאיר כל ספק: למועצת בתים, דלת-האמצעים ורבת-הקשיים, חשוכות ההכנסות שתבואנה מהריבירה (כ-4000 ליי לשנה) מכל שאלה תיאורטית של מידת הכנסת-אורחים או אה-בת-הזולת. לגבי הישוב הקטן, פיתוח-החוף הוא צעד גדול מאד קדימה.

השותף העיקרי, חברות חוף בתים, לא התערבה בניכוח הציבורי. מנהלת, המהנדס דב בופמן, רק הצביע על שורה ארוכה של חופים סגורים בנהריה, עכו, חיפה. "ההרב מקובל גם בכל העולם", הסביר, תיאור את אשר ראה בסוירו עם בן-ארי והשמשינו, איש רשות הפיתוח הממשלתית, בכל חופי הרחצה של אירופה. "אין כמעט חוף אחד — ליד ישוב, כמוכון — שאינו חוף סגור. אחרת לא היה חל בהם כל פיתוח. שרות או בגידה? בינתיים, באיחור של שלוש שנים, פתחה עיריית תל-אביב חוף-רחצה חדש, מעבר לירקון, לפני חוף הרצליה (שאף הוא נסגר ואשר הכניסה אליו מורשת תמורת תשלום נמוך, להחזקת השירותים).

חוף זה יתן, במידה מסויימת, את התשובה לשאלה אם סגירת חוף בתים היתה בגידה בציבור. עתה תהיה אפשרות נוספת, לכל הרוצה בכך, לבקר בחוף פתוח. לחוף הסגור יבואו רק אלה המבכרים לשלם כסף כדי להשתמש במיתקני הנוחות. אולם לא יהיו אלה רבים, יהיה זה סוף פרק טעם רב בשטח הבידור והנופש בארץ.

אולם חברת-החוף והמועצה בטוחות: הן קהל ימשך לבוא ריבירה. כי אדם הרוצה באמת לנוח ולהנפש יסכים תמיד לשלם בעד שרות. "ופיתוח חוף בתים הוא", ל-דעתן, "שרות גדול לציבור — לא בגידה!"

להקמת קיוסק. אשר לחוף הרצליה, הוא שיי-מש רק את בני המשקים והמשכות בס-ביבה, בתוספת בעלי-מכוניות בודדים, ש-באו ממרחק רב יותר. לא היו שם כל שיי-רותים ציבוריים.

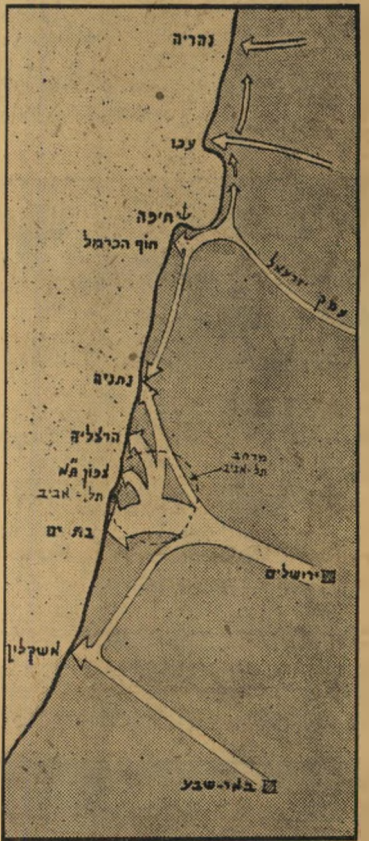
לפי המספרים, יצאו בשתי השבתות האחרונות קרוב ל-8000 תושבי ירושלים ל-ביקור בחוף הים, למשך לא יותר מיום אחד. בהצטלבות קסטינה פנו קרוב לאלפים נוס-עים דרומה, אל חוף אשקלון. כאלפים נוס-פים פנו צפונה, ליד בית-דגון, המשיכו לכיוון נתניה, והשאר להרצליה ובתיים.

למועצת בתים הביאו רבבות המבקרים בעיות רציניות. העיירה הקטנה, שהוצפה אלפי עולים שלא מצאו שיכון בתל-אביב גופה, מצאה את עצמה חייבת לספק שירותים למספר מטרחצים זרים שעלה על מספר התושבים הקבועים. שוב לא היה די במציל אחה, בעיית ההיגיינה והלקיחן של החוף הפכה חמורה. ההוצאות על החזקת חוף-הים הפכו טעיף נכבד בתקציב.

תמורת תשלום פעוט. תחילה פנתה המועצה לעיריית ולמועצות השכונות, ש-תושביהן מילאו את חוף בתים, ביקשה מהן להשתתף בהוצאות. שום תשובה לא נתקבלה. אז עלה הרעיון: שמה אפשר למ-צוא צורה שהקהל יסכה את ההוצאות?

בידי מועצת בתים היה חוזה-חכירה של שלושה קילומטר חוף ממחלקת נכסי המדינה של משרד האוצר, עם זכות להחכיר-משנה לצרכי פיתוח. היא פנתה במיכרו פומבי לכל המעוניינים להשקיע כסף בפיתוח ה-חוף; רק תשובה אחת נתקבלה: זו של האחים רובינשטיין, קבלנים תל-אביביים.

תמורת תשלום פעוט (2028 ליי לשנה) כל עוד אין רווחים, 12% והצי לכשיהיו) קיב-לה חברה שהוקמה, חברת חוף בתים בע"מ. את הכיוון הבלעדי לפיתוח חוף בתים, הת-נאי הראשון שהחברה הציגה: גידור החוף, התרת הכניסה אליו רק תמורת תשלום. המועצה הסכימה, לאחר שהחברה קיבלה את דרישות המועצה, כי שליש מן החוף יישאר פתוח וכי לכל תושב בתים ניתנת הזכות להכנס חינם לחוף הסגור. תקופת

יגאל אלון

ללא שביל לגשר בשמים, נתיב של טרור בין הרים.

הצהרה זו לא היתה פרי מחשבתו שלו גרידא. עבדו עליה שלושה נאשמים — חרות, בכר ויפה דרומי. הנקודות המשפטיות סופקו על-ידי עורכי הדין. עצם ההחלטה להחרים את בית-המשפט התגבשה בעת ובעונה אחת אצל כמה אנשים. היא עלתה בלב עורכי-הדין מיד כשנודע להם שולחיהם יועמדו לפני בית-דין צבאי. היא הפכה להכרזת בעיניהם כשהפעילה הממשלה את הסעיף 111 הידוע לדראון — המאפשר מעצר אדמיניסטרטיבי ארוך ללא דין ומשפט — נגד שני עצורים, שלא היו נגדם הוכחות. דעת עורכי-הדין: מה טעם לעמוד למשפט, אם ישנם כל הסיכויים שה-מלשלה תעצור כראות עיניה כל נאשם שיצא זכאי בדין?

עורכי-הדין יצאו אל הנאשמים העיקריים, מצאו כי כל אחד מהם, בנפרד, הגיע לאותה מסקנה בדיקו. **סמל הצלב.** עורכי-הדין במשפט היוו יחידה בפני עצמה.

הנאשמים העיקריים, שלא מסרו וידוים, בחרו כמוכון בעורכי-דין בעלי עבר מחתרתי, כדי להיות בטוחים שסגנוניהם לא ימסרו את סודותיהם למשטרה. היו אלה שמואל תמיר וא. דיגרי, שניהם אנשי אציל, ו"דר-י. ירדור, לשעבר ממפקדי לח"י.

מצב עורכי-הדין היה מוזר למדי. בלבם הסכימו עם מנחם בגין, שהכריז: "מחתרת זו מביישת את שם המחתרת בישראל". הם התנגדו לחלוטין למטרות המחתרת. אולם הם התנגדו לא פחות להפעלת פקודת הטרור המשמיטה את היסוד מתחת לכל שלטון חוק. הודה אחד מהם, בשיחה פרטית: "לא הייתי מקבל על עצמי את ההגנה, לולא הפי-עילה הממשלה פקודה בלתי-חוקית זו!"

הפרדוקס העליון: עורכי-הדין נדעשו מהפעלת פקודת הטרור והסעיף 111 הרבה יותר מאשר הנאשמים עצמם. אלה, בהיותם * אולם הנאשמים מתכוננים לקרוא הצ-הרה פוליטית כל שהיא בסוף המשפט, לפני חתן פסק-הדין.

הראשונים מאתמול להיות שוב הראשונים של מחור, לא עשה זאת. הודה הוא: אין הוא בא בדרישות אל פיקודיו, אין הוא קורא אותם לגליל ולנגב, כי אין מפקד טוב דורש את אשר לא ניתן לבצע.

כמה שעות לפני כן, באותו יום ממש, במרחק של 14 ק"מ בקו האוויר, ישבו קומץ צעירים אחרים. גם מפיהם נפלט קול שירה. וגם שירים אלה היו ישנים ונושנים. היו אלה שירים על שתי גדות הירדן ועל הפגני-שה עלי בריקות. שירים של צעירים נבר-כים, שרצו להיות ראשונים, אלא שלא היתה להם דרך בה יכלו להיות ראשונים.

היה קשר אמיץ בין גזרנה ובין הצירוף במחנה סרפנד. היה מכנה משותף לשירים: הם היו ישנים. הנוער, שמנהיגיו אינם מעי-זים לדרוש ממנו קורבנות, שמעצבי-רוחו אינם יודעים להציב לפניו דרכים לאידיאלים של טעם, הרי הוא מגיע, בסופו של דבר, אל המחותרת-ללא-שם, אל הטרור-ללא-תכלית. זה היה ההגיון המוסיקלי של שבוע השירה.

מחתרת

משפט וזמור

הרגע הגדול, אשר כל מהפכן אמיתי רואה אותו בחלומותיו, הגיע. 42 עיתונאים הצטופפו בשורות הראשון-נות שנועדו לקהל. נציגיה היהודי של סוכ-נות רוטרס ונציגו הנוצרי של הטיימס הנירו-יורקי, העיתון החשוב ביותר בעולם, שלפו את העטים הנובעים. כל מלה שנופלה מפי הנאשמים עברה באופן אוטומטי למאות אלפי אורזי ישראל, למליוני קוראים מסביב לכדור הארץ.

מתיחות עצומה שררה בין קירות העץ של האולם, הסתמנה על פני קרובי הנאשמים בקהל, שתי סוללות עורכי-הדין עטופי הג-לימות, שורות השוטרים הצבאיים התמושים. הרגע הגדול הגיע. הנאשמים יכלו לקום, לבשר לעולם ולארץ לשם מה הקימו את המחתרת, לשם מה רצו להפיל את המשטר